

➤ **Læs mere om åbne standarder på næste side**

➔ **Åben standard**

For at en standard kan erklæres åben, skal den være veldokumenteret med de fuldstændige specifikationer offentligt tilgængelige. Herudover skal den være frit tilgængelig, og der må ikke være økonomiske, politiske eller juridiske begrænsninger på anvendelsen. Certificering og vedligeholdelse sker gennem en standardiseringsorganisation via en åben proces.

➔ **B 103 og implementeringsplan**

Folketingsbeslutningen B 103 blev 2. juni 2006 enstemmigt vedtaget. Den pålægger regeringen at sikre, at statens brug af it, herunder brug af software, er baseret på åbne standarder. Endvidere bør regeringen vedligeholde et sæt af åbne standarder og sikre, at alle digitale informationer og data findes i formater, der er baseret på åbne standarder. Åbne standarder i staten er et krav efter 1. januar 2008.

23. februar 2007 offentliggøres IT- og Telestyrelsens implementeringsplan, der siger, at udveksling af tekstbehandling mellem offentlige myndigheder skal anvende både Open Document Format og Office Open XML. Derved blev de to formater sidestillet på trods af, at Open XML endnu ikke er godkendt som åben standard.

➔ **Ecma**

Ecma International er en europæisk organisation, for standardisering af blandt andet informations- og kommunikationssystemer. Ecma International fik dette navn i 1994, men blev grundlagt i 1961 med formålet at standardisere computer- og kommunikationssystemer i Europa. Medlemskab er åbent for firmaer, der producerer, markedsfører og udvikler nævnte. Læs mere: ecma-international.org

➔ **OASIS**

Organization for the Advancement of Structured Information Standards (OASIS) er et internationalt nonprofitkonsortium, der driver udvikling, konvergens og vedtagelse af standarder. Organisationen blev grundlagt i 1993 under navnet SGML Open, men skiftede i 1998 navn til OASIS. Der er flere end 5.000 deltagere, der repræsenterer over 600 organisationer fra flere end 100 lande. OASIS står blandt andet bag Extensible Markup Language-standard (XML). Læs mere: oasis-open.org

➔ **ISO**

International Organization for Standardization (ISO) er en international standardiseringsorganisation, der udgiver standarder inden for en lang række områder. ISO er et netværk af nationale standardiseringsinstitutter i 148 lande med hovedsæde i Genève i Schweiz.

Organisationen er en ikke statslig organisation en såkaldt NGO. De delegerede repræsenterer såvel den offentlige som private sektor. Organisationen søger at skabe enighed om produkt- og servicestandarder ved konsensusforhandlinger mellem alle involverede parter, det være sig producenter, forbrugere, offentlige myndigheder og interesseorganisationer.

ISO-standarder er tekniske overenskomster, der muliggør teknisk kompatibilitet i hele verden. Standarderne indføres på frivillig basis, og ISO har som NGO ingen retslig autoritet til at håndhæve implementeringen af dem. Læs mere: iso.org

➔ **Milepæle for Open Document Format**

Open Document Format (ODF) er et XML-baseret dokumentformat, der stammer fra det tyske softwarehus StarDivision, der i 1999 begyndte arbejdet med et ikke binært dokumentformat til firmaets tekstbehandlingsprogram. Firmaet blev opkøbt af Sun, der i 2000 besluttede at udlægge formatet som open source og samtidig begyndte at udvikle ODF som en formel dokumentstandard. OASIS begyndte udviklingen af ODF i 2002, og 1. maj 2005 blev standarden vedtaget som officiel OASIS-standard.

1. maj 2006 godkendte ISO ligeledes ODF som ISO-standard, men først i december 2006 udkom den betænkning, der officielt godkender Open Document Format som en ISO-standard under navnet ISO/IEC 26300:2006. Udviklingen og vedligeholdelsen af specifikationen foregår i en arbejdsgruppe, hvor blandt andet Sun, IBM, Novell og Intel deltager.

➔ **Milepæle for Office Open XML**

Specifikationen for Office Open XML (OOXML) eller blot Open XML er udviklet af Microsoft på grundlag af det dokumentorienterede sprog XML.

1996: Microsoft begynder arbejdet med et SGML-format til struktureret dokumentopmærkning. Senere skabte Microsoft sammen med firmaer som Sun, Netscape og Edinburgh University eXtensible Markup Language forkortet XML. Microsoft har gradvist ændret sit dokumentformat fra det binære format til en XML-baseret platform.

November 2005: Microsoft indgiver Open XML til standardiseringsorganisationen ECMA for at få godkendt formatet som en åben standard.

7. december 2006: ECMA godkender Open XML som en åben standard med navnet ECMA-376. Open XML blev i umiddelbar forlængelse af godkendelsen videregivet til ISO-certificering. Open XML er det format, som benyttes i 2007 Office.

Januar 2007: Der nedsættes en dansk national ISO-komité under Dansk Standard, som skal deltage i standardiseringsarbejdet omkring filformater herunder afgøre Danmarks ståsted over for ISO's godkendelse af ECMA Open XML.

I øjeblikket foregår der en proces på internationalt plan, hvor en komité under ISO skal afgøre, hvordan godkendelsesprocessen af Open XML skal fortsætte.

Krigen om format-magten er helt åben

I striden om, hvilket åbent dokumentformat der skal sætte dagsordenen i Danmark, ruster de to fronter sig til den endelige duel. Danmark har fået en afgørende position i striden.

○ **Åbne standarder**

Af Nicolai Devantier

Der er hældt benzin på debatten om de åbne standarder. Diskussionen har i lang tid været afdæmpet, men med en ISO-certificering af Microsofts Open XML-standard inden for synsvidde er de to fløje igen begyndt at køre det tunge skyts i stilling.

Parterne positionerer sig i øjeblikket for derved at opnå den bedste position i den uundgåelige formatkrig mellem open source-folkets Open Document Format (ODF) og giganten fra Redmonds Open XML.

Danmark er blevet en central kampplads for slaget mellem ODF og Open XML. Debatten har været lang og bred, men vi står også med et væsentligt ansvar i forbindelse med Microsofts ISO-godkendelse. Udfaldet af kampen mellem de kæmpende parter kan derfor få afgørende betydning for, hvordan de to formater vil klare sig i lande omkring os.

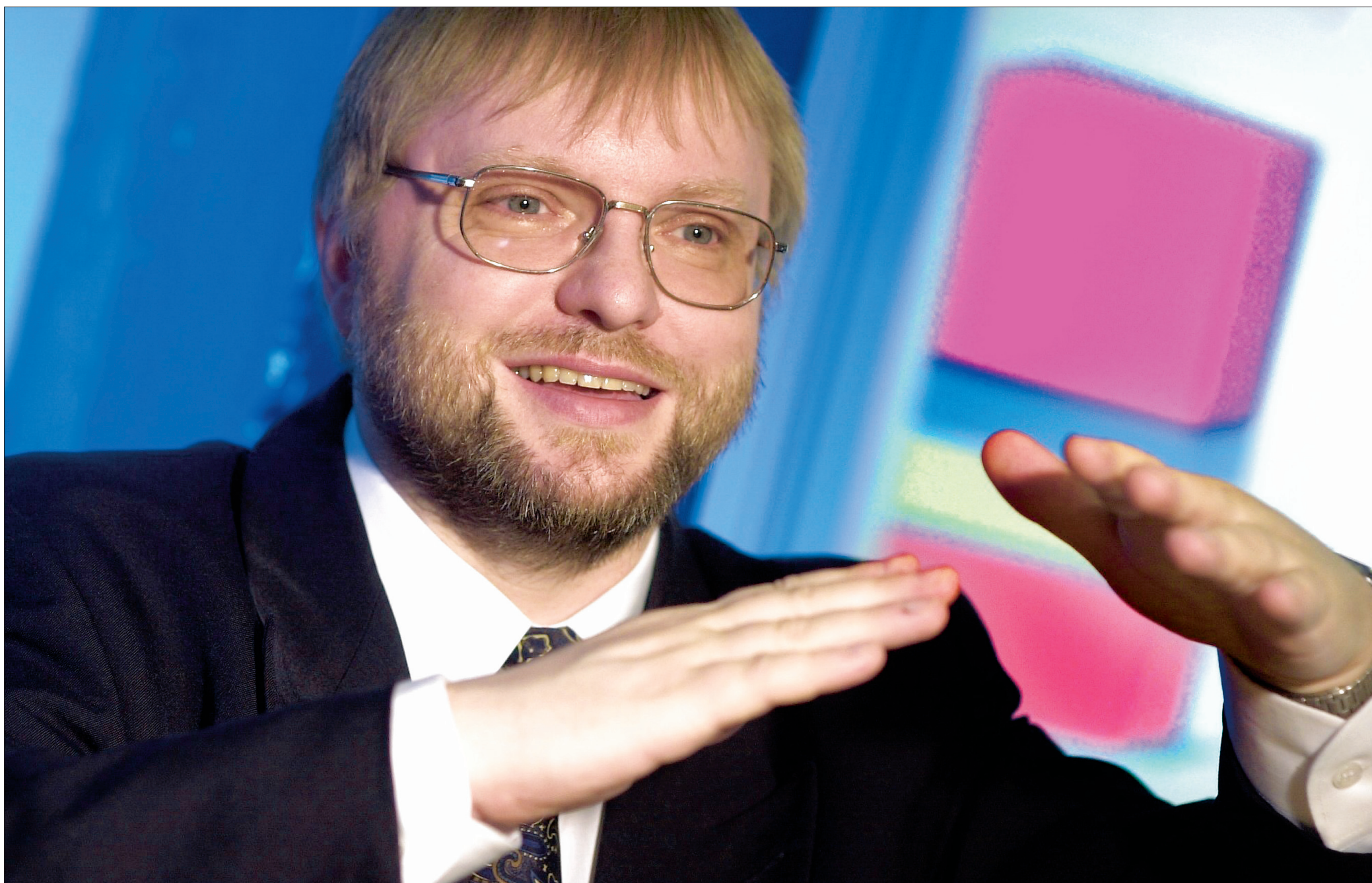
Open XML uden fremtid

Da folketinget fredag 2. juni 2006 enstemmigt vedtog B 103, det Radikale Venstres forslag om at gøre det obligatorisk for offentlige institutioner at benytte åbne standarder, var beslutningen i manges sind ensbetydende med, at dokumentformatet ODF havde sejret over Microsofts lukkede dokumentstandard.

På den baggrund har debatten i stort omfang – ikke mindst fra open source-miljøet og dele af det politiske liv – været fokuseret på at presse ODF-formatet ind på i den offentlige administration.

Der er ingen tvivl om, at den aggressive strategi, som vi har været vidne til fra Microsofts side bunder i, at virksomheden godt er klar over, at Danmarks beslutning vil have stor effekt i resten af verden. Landene vil naturligvis trække på vores erfaringer, når de skal tage beslutningen.

HOLGER K. NIELSEN, IT-ORDFØRER, SF

striden. Her er der også politiske kræfter, som kan få betydning for hvilket format, der vælges, selv om formaterne officielt er ligestillede.

“Vi har principielt ikke valgt side i kampen, men der er da ingen tvivl om, at dette er en god lejlighed til at bryde Microsofts monopol. Som jeg forstår det, er der mange uafklarede problemstillinger forbundet med godkendelsen af Microsofts format, og vi har endnu ikke hørt nogen afgørende argumenter for, at det ikke skal være ODF-formatet, der bliver brugt,” siger Holger K. Nielsen, der er it-ordfører i SF.

På trods af politisk skepsis mod Open XML mener analysehuset IDC i rapporten The Road To Open Document Standards, der sætter fokus på de tekniske begreber og definitioner, ikke, at der er tvivl om udfaldet.

Rapporten konkluderer nemlig, at der ikke er fundamentale forskelle i “åbenheden” af de to formater, der begge lever op til de basale krav, der er til en åben standard.

“Det er ikke sikkert, at Open XML godkendes i første forsøg, men formatet vil blive godkendt som en åben standard,” siger Per Andersen, direktør i IDC.

Open source-folket har dog en noget anden opfattelse af, hvordan fremtiden kommer til at tegne sig. ISO-godkendelsen af Open XML er i øjeblikket inde i høringsfasen, og resultatet af den vil få meget stor betydning for godkendelsen.

“I den kommende høringsrunde vil der blive indgivet et massivt materiale mod Open XML-formatet. Herefter vil der komme en teknisk gennemgang af formatet, og det vil tage år, før den er færdig,” si-

ger Morten Kjærsgaard, der er formand for open source-leverandørerne i Danmark.

Danmark i centrum

Slaget mellem ODF og Open XML i Danmark kan få stor betydning for, hvordan de to formater klarer sig i lande omkring os ikke mindst dem, der vælger at gøre debatten om åbne standarder til et politisk spørgsmål.

I Danmark er vi langt fremme på området, og diskussionen har været meget større og mere nuanceret end i de fleste andre lande. Derfor er der en klar forventning om, at der lægges mærke til den beslutning, vi tager.

“Der er ingen tvivl om, at den aggressive strategi, som vi har været vidne til fra Microsofts side bunder i, at virksomheden godt er klar over, at Danmarks beslutning vil have stor effekt i

resten af verden. Landene vil naturligvis trække på vores erfaringer, når de skal tage beslutningen,” siger Holger K. Nielsen.

Samtidig har Danmark placeret sig centralt i debatten, da der i januar 2007 blev nedsat en national ISO-komité under Dansk Standard, som skal deltage i standardiseringsarbejdet omkring filformatet, herunder afgøre Danmarks ståsted over for ISO's godkendelse af ECMA Open XML.

Hidtil har komitéen tilkendegivet sin støtte til fast-trackprocessen for ECMA Open XML og meddelt, at kommentarer til Open XML kan behandles under den næste femmåneders afstemningsperiode.

Microsoft står stærkt

Microsoft har dog som udgangspunkt en solid position,

GODKENDELSE Per Andersen, direktør for IDC Nordic, står i spidsen for en rapport, som konkluderer, at der ikke er fundamentale forskelle i “åbenheden” af de to formater. De lever begge op til de basale krav, der er til en åben standard. Det er et klart signal om, at Open XML står til en snarlig ISO-godkendelse.

en stram offentlig implementeringsplan, der starter 1. januar næste år. Og på dette tidspunkt er Microsoft slet ikke klar med en åben standard. Det vil komme vores arbejde til gode,” siger Morten Kjærsgaard.

Kanonerne er kørt i stilling

Efter 2008 skal statens brug af it, herunder brug af software, baseres på åbne standarder. Hvis ISO godkender Open XML, er timingen fra Microsoft nærmest perfekt. Firmaet er også begyndt at tage hul på det slag, der skal stå om hvem, der vinder de største bestanddele af det åbne marked.

14. februar 2007 åbnede to af Microsofts topfigurer, Tom Robertson og Jean Paoli, igen for debatten med et åbent brev på firmaets webside. I brevet anklages IBM, der foretrakker ODF, for at modsætte sig standardiseringsprocessen af Open XML og derved begrænse brugerne valgmuligheder.

I brevet hævder Microsoft desuden, at IBM forsøger at presse ODF-formatet igennem via et offentligt mandat, hvilket ifølge softwaregiganten vil have en negativ effekt for både kunder og markedet. Derved har Microsoft overtaget et argument, der traditionelt har hørt til hos modstanderne af Open XML.

“IBM, Sun og flere andre stiller sig i vejen for, at Open XML skal blive godkendt af ISO. Og samtidig konkurrerer de på, at ODF er godkendt, og vores format ikke er det. Det drejer sig vist kun om deres forretning,” siger Marianne Wier.

En udmelding som Morten Kjærsgaard er enig i.

“Det handler ekstremt meget om forretning og ikke mindst konkurrence. Det er derfor Microsoft går den håbløse vej og prøver at få Open XML godkendt som ISO-sandard. De prøver naturligvis at beskytte deres eget format og derved sætte konkurrencesystemet ud af kraft,” siger han.

Fronterne er således trukket skarpt op, og begge parter vil i de kommende måneder kæmpe med næb og klør om herredømmet over det åbne format.

“Der bliver ikke nogen kamp foreløbig, for der lægges op til

Der er ikke sikkert, at Open XML godkendes i første forsøg, men formatet vil blive godkendt som en åben standard.

PER ANDERSEN, DIREKTØR, IDC